

Vanhustyön substanssiryhmä

Ruotsi Vanhuspolitiikan tavoitteet: - aktiivinen ja vaikuttava osallisuus omaan arkipäivään ja yhteiskuntaan - itsenäinen elämä ja hyvä elämänlaatu - turvallinen vanhuus - kunnioittava ja hyvä, arvokas hoito - palvelujen hyvä laatu, turvallisuus sekä asiakaan että omaisnäkökulmasta - toteutetaan yli politiikka rajojen Strategiset painotukset: - laatuindikaattorien kehittäminen - käyttäjätutkimukset - tekniikan kehittäminen palveluissa - vanhustutkimuksen rahoittaminen - vanhusten asumiseen satsaaminen - vapaus palvelujen tuottajan valintaan ja tähän liittyvä kehittämistyö	Norja Vanhuspolitiikan tavoitteet: - samat mahdollisuudet henkilökohtaiseen kehitykseen ja osallisuuteen - mielekäs ja turvallinen arki - palvelujen laatu ja saatavuus Strategiset painotukset: Hoivasuunnitelma 2015 - tutkimus, kehittäminen ja suunnittelu - kapasiteetin ja kompetenssin vahvistaminen - tehokkaampi yhteistoiminta - aktiivinen hoito - kumppanuus perheen ja lähiyhteisön kanssa
Tanska - edistää yksilön mahdollisuuksia selvitä helpottaen arkea ja parantaen elämänlaatua - yksilön vastuu itsestään - jatkuvuus, omien resurssien käyttäminen, itsemääräämisoikeus - Vaikuttaminen elämän olosuhteisiin ja valintamahdollisuuksiin Strategia: - laatureformi > ”Kvalitet i äldreplejen - ennaltaehkäisevän vanhustyön kehittäminen - Fritt valg- palvelujen tuottajan vapaa valinta Mestring, muligheter och mening/Omsorgsplan 2015 /Norja http://www.regjeringen.no/Rpub/STM/20052006/025/PDFS/STM200520060025000DDDPDFS.pdf	

2. Vanhustyön kansallisia kehittämissuuntauksia eri Pohjoismaissa

Ruotsin vanhustyön kansallinen kehittäminen tähtää hyvän ja laadukkaan hoidon turvaamiseen, joka mahdollistaa vanhukselle itsenäisen ja arvokkaan elämän. Hoitoon liittyvä etiikka on myös vahvasti esillä. Käyttäjänäkökulmaa on laajennettu käsittämään myös vanhuksen omaiset; omaishoito nähdään merkittävänä yhteiskunnallisena panoksena ja inhimillisenä toimintana, jota yhteiskunnan tulee tukea monimuotoisesti.

Ruotsi on vasta kehittämässä Tanskassa jo vuosi toiminutta palveluntuottajan vapaan valinnan järjestelmää. Tanskassa avainsanoiksi vanhustenhuollossa nousevat yksilöllisyys, laatu ja käyttäjä lähtöisyys. Norjan vanhushuollon kehittämistyössä laatuun liittyvät kysymykset ovat myös keskeisiä, tosin vanhusväestön sisällyttäminen muihin laajoihin politiikka- ja toiminta ohjelmiin, vaikeuttaa vanhusväestölle suunnattujen toimenpiteiden kokonaiskuvan selkeyttämistä.

Ruotsi

2.1. Arvotakuu vanhusten hoitoon ja -palveluihin

- ehdotus arvotakuusta vanhusten hoitoon, selvitys 5/2008
- miten vanhustenhoitoa muutettava, jotta vanhukset voivat elää arvokasta elämää
- kaikille osapuolille selkeytetään, mitä vanhustenhoidon tulee tarjota vanhuksille ja heidän omaisilleen, mitä vanhustenhuollolta voidaan odottaa
- vanhusten ja perheiden vaikutusmahdollisuuksien vahvistaminen liittyen tarvittaviin tukitoimenpiteisiin, niiden toteuttamiseen
- selvityksen ehdotukset muotoillaan paikalliseksi arvotakuuksi, jossa kansalliset lähtökohdat > sovelletaan kunnallisiin että yksityisiin palvelujen tuottajiin

Ehdotukset arvotakuun toteuttamiseksi – muutoksia sosiaalipalvelulakiin

- sosiaalipalvelulakiin määritelmät ihmiskäsityksestä, arvoista ja suhtautumistavoista, johon arki päivän vanhustyö perustuu
- sosiaalitoimen vuosittain julkaistava miten vanhustenhuollon laatu kehitetty ja varmistettu kunnassa suhteessa kansalliseen arvopohjaan
- Socialstyrelsen ja lääninhallitukset työstävät arviointikriteerit arvopohjan soveltamisen valvomiseksi
- vanhusten vaikutusmahdollisuuksien lisääminen > sosiaalipalvelulakiin määräykset mahdollisuudesta valita miten tuki ja apu asumisessa ja muissa helpotissaatavilla olevassa palveluissa järjestetään
- huomio palvelujen tuloksiin ja seurantaan > määritelmät sisällytettään sosplvllakiin > yksilölliset hoidontoteutus suunnitelmat (genomförandeplaner) joissa kuvataan 1) mitä palvelutoimenpiteillä tavoitellaan 2) miten valitut palvelut toteutetaan
- tarvearviointi; kansallisen tarvearviointivälineen kehittäminen systemaattisen ja tasa-arvoisen työskentelytavan varmistamiseksi tukihakemusten käsittelyssä kunnassa
- värdegrundsmärkning

- tuki implementointiin; 200milj kruunun tukirahoitus kansallisen arvopohjan toteuttamiseksi + 10 milj värdegrundmärkningin systeemin työstämiseksi

Lex Sarah/ säädökset hyvästä ja turvallisesta hoidosta vanhusten hoito ja hoivapalveluissa, ilmoitusvelvollisuus huonosta hoidosta

http://www.socialstyrelsen.se/Amnesord/socialtj/LexSarah_FAQ.htm

2.2. Avoin vertailu ja laatuindikaattorit vanhustenhuollossa

Tavoitteet:

- Socialstyrelsen toteuttanut hallituksen toimeksiannosta
- tehtävänä selvittää laatu, kustannukset ja tehokkuus vanhustenhuollossa > kehittää systeemi joka mahdollistaa toiminnan avoimen vertailun
- 1. vaiheessa selvitetään toiminnan struktuuri- ja prosessilaatu 2. vaiheessa tiedot tuloslaadusta sekä palvelujen ja tarpeiden kuvaamisen menetelmistä
- 1. vaiheen osaraportti Öppna jämförelser inom vården och omsorgen om äldre Verksamhetens kvalitet http://www.socialstyrelsen.se/NR/rdonlyres/80B6BB68-1DAE-4D3B-AF57-B4D9F52A7285/9892/200713147_rev.pdf

Lähtökohdat:

- väestö- ja toiminta näkökulma
- tietoja selvitettiin seuraavilta laatualueilta kunta- ja kaupunkitasolla: saatavuus, osallisuus, henkilökunnan määrä, osaaminen, jatkuvuus, itsenäisyys, ruoka, tuki omaisille, johtaminen, seuranta ja informointi
- vanhainkodeissa tietoa kerättiin laatualueilta; osallisuus, henkilökunnan määrä, osaaminen, jatkuvuus, ruoka ja johtaminen. Jokainen laatualue kuvataan indikaattorilla jokaisessa kunnassa, kaupunginosassa ja vanhainkodissa
- tulokset saatavilla vanhuksille ja heidän omaisilleen nettisivuilla ÄLDREGUIDE <http://aldrequiden.socialstyrelsen.se/> > tieto palveluista, laadun vertailu valinnan perustana; koko maa, kunnan sisäiset toimijat, eri kaupungin osien välillä, eri toimijoiden välillä > tieto helposti saatavilla
 - hoidon ja huolenpidon laadun kehittäminen
 - oppiminen ja vertaileminen sekä systemaattisen tiedon hyödyntäminen > mitkä palvelut toimivat
 - avoin vertailu kehittämistyön pohjana paikallis-, alue- ja kansallisella tasolla <http://www.socialstyrelsen.se/Publicerat/2007/9865/2007-131-47.htm>

Tulokset:

- tulosten yhteenveto <http://www.socialstyrelsen.se/Publicerat/2007/9865/Sammanfattning2007-131-47.htm>
- lopullinen selvitysraportti vuoden 2009 aikana yhteistyössä Sveriges Kommuner och Lanstinget > Kehittäminen vaatii parempaa tilastointia ja tietotekniikan hyödyntämistä
- > Kunnat ja maakunnat kehittävät dokumentaatio- ja seurantajärjestelmiään (yhteistyössä Socialstyrelsen & Sveriges Kommuner)

2.3. Käyttäjätutkimus 2008

Tavoite:

- selvittää miten käyttäjät kokevat hoidon ja hoivan sekä miten hyvin palvelut vastaavat heidän tarpeisiinsa
- tietoja voidaan käyttää vertailuihin ajankäytöstä, kuntien eroavuuksista
- tutkimukseen sisällytetään kansalliset vähemmistöt
- selvitys valmistuu loppuvuodessa 2008
- kysymyslomakkeet ym tietoa selvityksestä
http://www.socialstyrelsen.se/Amnesord/aldre/nationella_brukarunders.htm

2.4 Asiakkaan valinnanmahdollisuus vanhus- ja vammaispalveluissa – Fritt valg-reformen

Valinnan vapaus liittyen palveluntuottajaan

Lähtökohdat:

- fokus asiakkaassa
- valinnan mahdollisuuksien lisääminen > vahvistaa asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia
- vallan siirtäminen politiikoilta ja virkamiehiltä kansalaisille
- edistää palveluntuottajien moninaisuutta ja lukumäärää
- kehittää laatua ja vahvistaa asiakaslähtöisyyttä
- selvitys pohjana uudelle laille ”Lov att välja- Lag om Valfrihetssystem” LOV
- <http://www.regeringen.se/content/1/c6/09/94/54/cf38f67f.pdf>
- hallituksen mietintö Lov att välja- selvitykseen
<http://www.regeringen.se/sb/d/10220/a/99426>

Sisältö lakiehdotukseen:

- laki toimisi vapaaehtoisena välineenä niissä kunnissa ja maakunnissa, jotka haluavat tarjota käyttöön hoito- ja hoivapalvelujen tuottajan valitsemismahdollisuuden asiakkaille/asukkaalle
- ehdotettu laki vaihtoehtoinen laille julkisista hankinnoista
- uusi laki sisältää säännökset, joissa edellytetään lakia jatkuvasti käyttävältä viranomaiselta valinnanvapaussysteemin ilmoittamista uudessa kansallisessa tietojärjestelmässä (sairaanhoidon, terveydenhuollon ja sosiaalitoimen palvelut)
- sekä yksityinen yritys että 3.sektorin toimija voi hakea tuottajaksi hyväksyntää
- kaikki valinnanvapaussysteemiin hakeneet, vaatimukset täyttävät hakijat, hyväksytään

- ehdotettu laki rakentuu siihen, että tuottajien välillä ei ole hintakilpailua ja että kunta/maakunta on vastuussa siitä, että käyttäjä/asiakas saa täydellisen tiedon kaikista palveluntuottajista
- henkilöille, jotka eivät itse kykene tai halua valita on olemassa ei-valinta vaihtoehto

Implementointi:

- hallituksen tukipäätös 4/2008: 280 milj kruunua kunnille valinnanvapaussysteemin valmisteluun
- hallitus myöntänyt SKL (Sveriges kommuner och landstinget) 5 milj kruunua niiden kuntien tukemiseksi, jotka harkitsevat tai ovat päättäneet siirtyä vanhus- ja vammaispalveluissa valinnanvapaussysteemiin > v. 2008-2010 SKL tukee ja neuvoo kuntia järjestelmään liittyvissä kysymyksissä
- Valfrihets-tilanne Ruotsin kunnissa v.2007
http://www.socialstyrelsen.se/NR/rdonlyres/2EEA1BD2-F99E-455F-82DD-529434359FE3/0/Valfrihetssystem_Sveriges_kommuner_landsting2007.pdf

Fritt valg inom äldre – och handikappomsorg i Norden/Professori Per-Gunnar Edebalk/ kunnille

suunnattu ½-pv tai kokopv/kohdennettu osto koulutus. Lisätietoja anja.grenthe@nopus.org

Omaistuen vahvistaminen

Lähtökohta:

- omaishoidon kysymys yksi tärkeimmistä tulevaisuuden yhteiskuntakysymyksistä > edellyttää laajoja ratkaisuja
- omaishoitajat/omaishoito tunnetuksi ja tunnustetuksi osaksi hyvin toimivaa yhteiskuntaa
- tuen tarve lisääntynyt ja kasvaa jatkuvasti
- tukitoimenpiteet moninaiset ja vaihtelevat kunnasta toiseen > systemaattisempaa kehittämistä
- omaishoidon tukemisen valmiudet ja osaamisen tukeminen tilanteen hallitsemiseksi
- kuntia tuettu omaistuen kehittämiseksi Ruotsissa 10 vuoden ajan
- tarvitaan uutta näkökulmaa, joka lähtee omaisten hoidon ja tuen merkityksestä
- omaishoitajan uupumisen ehkäiseminen
- omaisten saatava parempaa tukea > hallitus haluaa selkeyttää asian sosiaalipalvelulakiin
- velvoittaa sosiaalitoimen tarjoamaan tukea ja ratkaisuja omaishoitajalle
- lakimuutos astuu voimaan 1.1.2009
- Kommunernas anhörigstöd - Utvecklingsläget 2007
<http://www.socialstyrelsen.se/Publicerat/2008/10087/Sammanfattning.htm>
- Anhörigskap och anhörigstöd i det särskilda boendet
<http://www.socialstyrelsen.se/Amnesord/aldre/anhorigskap.htm>
- Vanhusten omaishoidosta
<http://www.socialstyrelsen.se/Amnesord/aldre/anhorigfragor.htm>
- kunta databas - http://www.kompetensstegen.se/CommunityDatabaseSearch_409.aspx

- **suursatsaus vanhusten omaisiin/Iso-Britannian esimerkki**
<http://www.anhoriga.se/kompetenscentrum/Storsatsning%20pa%20anhoriga%20%20i%20.pdf>
- **Nationell kompetenscenter för anhörigfrågor** <http://www.anhoriga.se/>

2.5 Kompetenssireformi KOMPETENSSTEGET- kansallinen strategia osaamisen turvaamiseksi vanhushuollossa

Tavoitteet:

- *tukea kuntien pitkántähtäimen työtä, luoda kestävä toimintasysteemi osaamisen kehittämiseksi ja ylläpitämiseksi*
- *tavoitteena nostaa valtakunnallisesti vanhustyön standardeja ja laatua*
- *tehdä näkyväksi olemassa oleva osaaminen ja työn organisointi siten, että henkilökunta voi ja saa käyttää osaamistaan*
- *kehittää laatu työtä käytäntöläheisesti ja mahdollistaa monimuotoinen oppiminen osaamisen vahvistamisessa (esim. arviointi, työpaikkakohtainen koulutus, työnohjauskoulutus, Atk:n käyttö, urapolkujen selvittämisen menetelmät, työorganisatoriset menetelmät*
- *luoda kansallinen järjestelmä vanhusten huollon räätälöidylle käytäntöläheiselle osaamisen kehittämiselle, jonka perustana lyhyet koulutusmoduulit*
- *kunnat voineet hakea osaamisen kehittämiseen tukea vv.2005-2007, panostus jatkuu vuoden 2008 loppuun ja siihen on käytetty reilut miljardi kruunua > 7/2009 kuntien selvitykset toimenpiteistä ja tuloksista, kokeilu toteutettu kuudessa kunnassa*
- http://www.socialstyrelsen.se/Amnesord/aldre/kompetensforsorjning/komp_forsorj.htm

2006-2007 FoU-keskuksille 9,2 milj sek paikallisesti ankkuroituneen ja käytäntöläheisen osaamisen kehittämiseen vanhusten huollossa > toiminnan lähtökohtana vanhusten tarpeet ja henkilökunnan kokemukset, esim Dalarnas Forsknings Råd/Äldreforum <http://www.dfr.se/afo/afo.asp>

Faktoja Ruotsista:

- 256 300 palkattua työntekijää vanhustenhuollossa
- Yhdeksällä kymmenestä perushoitajasta on lukiokoulutus, mutta vain 68% muodollinen hoitoalan koulutus
- Uusista rekrytoituista vain 58% on hoitolan koulutetu

<http://www.kompetensstegen.se/>

kehittävät osaamisalueet ja esierkkejä. kuntien kehittämistyöstä

http://www.kompetensstegen.se/StartPage2_168.aspx

”Att lära nära – stöd till kommuner för verksamhetsnära kompetensutveckling inom omsorg och vård av äldre” (SOU 2007:88) <http://www.regeringen.se/content/1/c6/09/36/88/87f4b968.pdf>

2.6 Ennaltaehkäisevä vanhustyö:

- kuntien ja maakuntien tarjottava ennaltaehkäisevää kotipalvelua kotona asuville yli 80v vanhuksille
 - ennaltaehkäisevät toimenpiteet terveydellisesti että taloudellisesti merkittävää
 - kaatumisvahinkojen ennaltaehkäisy keskeistä
 - sosiaalisten aktiviteettien merkitys terveydelle ja mielenterveydelle
 - vastuu ennaltaehkäisevästä vanhustyöstä sekä kunnilla että maakunnilla
-
- ennaltaehkäisevät kotikäynnit
 - kaatumisonnettomuuksien ehkäisy > systemaattinen yhteistyö eri toimijoiden kanssa
 - kunnilla lakisääteinen mahdollisuus tarjota yli 75v vanhuksille ilman tarveharkintaa kodin huoltopalveluja (Lagen om kommunal servicetjänster åt äldre, voimaan 1.6.2006
http://brs.skl.se/skbibl/cirkdoc.jsp?searchpage=brsbibl_cirk.htm&search1_cnr=2006%3A37&op1=&type=&db=CIRK&from=1&toc_length=20&currdoc=1
 - stimuloiva ja aktivoiva hoito esim. Lundin kunnasta/ulkoilu, sosiaaliset suhteet/hyvinvointi
http://www.socialstyrelsen.se/NR/rdonlyres/E789E8B3-2ADC-40B3-B25A-A639084417F0/0/fokus_utveckling.pdf
 - 2008 hallitus myöntänyt 1,35 milj sek . vanhusten aktiiviseen hoitoon
<http://www.regeringen.se/sb/d/8637>

Monikulttuurinen vanhustyö

Tausta:

- Maahanmuuttajavanhukset käyttävät vähemmän julkisia palveluja kuin etniset ruotsalaiset vanhukset
- maahanmuuttajataustaiset vanhukset ja heidän omaisensa kieltäytyvät usein palveluista, jos sitä ei tarjota heidän äidinkielellään
- kieliongelmat johtavat helposti vanhusten eristäytymiseen ja passivoitumiseen
- haasteet tulevat kasvamaan ja edellyttävät resurssointia

Kulttuurisesti sovellettu hoito ja hoiva

- kielellinen ja uskonnollinen näkemys
- erilaiset elämäntavat , ruokatavat, traditiot jne
- esim Vuonna 2000 Ruotsissa 60 kuntaa tarjosi jossain muodossa omakielistä vanhustenhoitoa suomea äidinkielenään puhuville vanhuksille

3. Tanska

Vuonna 2002 käynnistettiin valtakunnallinen projekti vanhustyön laatusstandardien kehittämiseksi kunnissa.

Työn tuloksena avattiin nettisivustot, josta löytyy tietoa laatustandardtien työstämisestä, prosessin eri vaiheista, elektronisia työkalupakkeja sekä tarkistuslistoja prosessin eri työvaiheisiin liittyen www.kvalitetsstandard.dk

3.1 Laatureformi kuntien toiminnan tukena rakennereformin jälkeen

Laatureformin ”Enemmän hyvinvointi ja lisää työniloa” lähtökohtana kahdeksan reformi aluetta:

- 1) Käyttäjien rooli keskiöön julkisen hyvinvoinnin uudistamisprosessissa
- 2) Vetovoimaiset työpaikat, jossa vastuu ja ammatillinen kehittyminen fokuksessa
- 3) Johtamisuudistus > osaavat, ammatilliset ja näkyvät johtajat
- 4) Instituutioiden uusi ajattelu ja laadun kehittäminen; kaikkilla 15 000 laitoksella vapaus ratkaista tehtävänsä paikallisten olosuhteiden ja tarpeiden pohjalta
- 5) Vahva paikallinen itseohjautuvuus; kaikilla 98 kunnalla ja 5 alueella selvä vastuu palveluista
- 6) Byrokratian vähentämisen reformi; enemmän aikaa hoitoon ja vähemmän aikaan papereille
- 7) Lisää resursseja palveluun
- 8) Tulevaisuuden hyvinvointiin investoiminen (50 milj kruunua, uudet sairas- ja hoitopaikat)

Käyttäjät keskiöön- strategia:

- 1) lainsäädäntöön selkeät palvelun tavoitteet
- 2) kansalaisille oikeuksien ja vastuun selkeyttäminen
- 3) kohdennettu ja nopea valitusten käsittely
- 4) kontaktihenkilö vastaamaan yhtenäisyydestä ja jatkuvuudesta
- 5) palvelun ja hyvän vuorovaikutuksen yhteys
- 6) valinnan vapaus useille toiminta-alueille
- 7) kansalaisten päästävä helposti lähestymään ja saamaan vastauksia julkiselta puolelta
- 8) kansalliset toimintasuunnitelmat ennaltaehkäisevään terveydenhoitoon

<http://www.kvalitetsreform.dk/multimedia/kv2-l-Brugerne-i-centrum.pdf>

Kuntien rooli käyttäjävaikutusten turvaajana:

- palvelut suunnitellaan yksittäisen henkilön tarpeista ja edellytyksistä lähtien yhteistyössä asiakkaan kanssa
- kunnat asettavat ohjeistukset käyttäjien vaikuttamisen varmistamiseksi
- sosiaalilain reformissa v.1998 käyttäjän vaikutusmahdollisuuksien turvaaminen sisällytettiin systemaattisesti Oikeusturva – ja palvelulakiin
- hallituksen modernisointi-ohjelma sisältää 49 esimerkkiä toimenpiteistä, jotka hallitus käynnistänyt käyttäjien vaikutusmahdollisuuksien ja avoimuuden turvaamiseksi
- <http://www.modernisering.dk/>
- http://www.social.dk/ministeriets_omraader/aeldre/index.aspx?id=28c3585e-4512-4929-8acd-59ae17a1b822
- <http://www.brugerinddragelse.dk/>

3.1.2 Laatu vanhustenhuollossa-projekti

Lähtökohdat:

- käynnistyi 2005 tavoitteenaan hoidon laadun ja sisällön kehittäminen
- kohdentui henkilökohtaiseen ja käytännön apuun kotona ja hoitokodeissa
- työnjako:
 - 1) SFI- Det Nationale Forskningscenter for Velfærd laadun kehittäjäksi kuntien kanssa yhteistyössä; mitä laadulla tarkoitetaan asiakkaan, hoitohenkilökunnan ja visitoijien (tarve arviointi ja päätöksen tekijät) näkökulmasta, 1380 puhelu- ja vierailuhaastattelua yli 65 vanhuksille, jotka kotipalvelun asiakkaita tai asuvat hoitokodeissa + henkilökunta + visitoijat 16 eri kunnassa
 - 2) Servicestyrelsen – menetelmien kehittämisprojekti kuntien kanssa yhteistyössä

Toteutus:

- toteutettiin neljässä kokeilukunnassa ja 16 jälkiseuranta kunnassa
- menetelmien kehittämisen sisällöt:

Laadun käsite ja laadun ymmärtäminen eri näkökulmista, tutkimustulokset:

- yksimielisyys kaikilla osallistujilla hyvästä laadusta:
 - laadun tärkein tekijä on hoito- ja hoivahenkilöiden kunnioittava suhtautuminen asiakkaaseen
 - henkilökohtaisen hoidon oltava kunnossa
 - henkilökunnan pysyvyys tärkeä sekä vanhuksille että hoitohenkilökunnalle
- erimielisyydet hyvästä laadusta:
 - vanhukset, erityisesti kotipalvelua saavat, asettavat siivoustoimenpiteet tärkeämmäksi kuin hoitohenkilökunta tai visitoijat
 - vanhukset näkevät tiedon oikeuksistaan suhteessa hoitoon tärkeämmäksi kuin visitoijat
 - kotipalvelua saavat vanhukset arvostavat palvelujen tuottajaan liittyvää valinnanvapautta enemmän kuin hoitohenkilökunta ja visitoijat
 - hoitokodeissa asuvat vanhukset priorisoivat aktiviteetit ja yhdessäolon muiden vanhusten kanssa vähäisemmäksi
 - visitoijat yleensä kauempana vanhusten käsityksestä hyvästä laadusta kuin hoito- ja hoivahenkilökunta esim. visitoijat pitävät hoitohenkilökunnan koulutusta huomattavasti tärkeämpänä kuin vanhukset ja henkilöstö itse

Begreber om kvalitet i ældreplejen - kvalitetens temaer, roller og relationer
<http://kvalitet.servicestyrelsen.dk/wm145179>

God kvalitet i ældreplejen <http://www.sfi.dk/sw50570.asp>

Menetelmien kehittämisprojekti

- toteutettiin seitsemässä kunnassa yhteistyössä työryhmien kanssa, johon kuului sekä kunnallisia että yksityisiä palveluntuottajia, edustajat hoitokodeista ja –asuntoloista, kotihoidosta ja visitoinneista
- suhteessa em tutkimustulokseen ja projektikuntiin kohdistuneen vierailukierroksen jälkeen Servicestyrelsen valitsi projektille kolme kehittämisteemaa
 - arvot
 - vuorovaikutus ja tiedottaminen
 - joustavuus
- tavoitteena teemojen pohjalta kehittää menetelmiä ja valmiuksia, kokeilla projektikunnissa ja levittää tietoa muihin kuntiin <http://kvalitet.servicestyrelsen.dk/wm145242>

Projektissa kehitettiin useita menetelmiä ja valmiuksia laadunkehittämiseksi vanhustyössä. Monet näistä menetelmistä perustuvat laadun parantamisen keskeisiin elementteihin: johtamisen ja yhteistyökumppaneiden persoonalliseen osaamiseen ja sen kehittämiseen. Raportit

<http://www.sfi.dk/sw57163.asp> Metoder till kvalitet i äldrepleje/2008

www.servicestyrelsen.dk/kvalitet Metodutvecklingprojektet – kvalitet i äldreplejen

Kuntien rooli ja mahdollisuudet vanhuspalvelujen laadun kehittämisessä

- kunnat työstävät kerran vuodessa laatustandardit kotipalveluun ja kuntoutukseen
- kuvattava mm. palvelutaso jonka kunnanvaltuusto asettanut- poliittisten prioriteettien näkyväksi tekeminen
- kuntien kehittämistyötä tukemaan luotu sivusto God Social Praksis, database, johon kootaan kuntien parhaat esimerkit hyviksi käytännöiksi > vanhustyön esimerkit eri toiminta-alueilta <http://www.godsocialpraksis.dk/>

Nettipohjainen johtamisen työväline /8/2008

- kunnan keskeiset päätöksentekijät saavat nopeasti ja helposti tiedon työantajapoliittisista haasteista vanhustyössä
- kunnalla keskeinen rooli vanhustyön työnantajana
- paikallisen dialogin kehittämiseksi ja ohjaamiseksi KL (Kommunernas Landsförbund) kehittänyt strategisen johtamisvälineen ”Avainlövut vanhustenhuollossa”
- sisältää: kunnan omat keskeiset avainlövut suhteessa naapurikunnan tilanteeseen, muihin alueen kuntiin ja maan keskiarvoon
- tuote kuntalisenssillä www.kl.dk/bestilprodukt.

3.2 Asiakkaan valinnanvapaus

Det frie valg- käytössä jo 2000-luvun alusta Tanskassa
http://www.social.dk/ministeriets_omraader/aeldre.html

- palvelulain mukaan kotipalvelun vastaanottajalla oikeus valita palvelun tuottaja
- kunnallisen tai useamman yksityisen kotipalveluyritysten välillä
- palvelujenkäyttäjällä voi olla useita eri tuottajia riippuen mitä palveluja henkilö kunnasta saa
- asiakkaalle mahdollisimman kattava tieto tuottajista, kunnissa Frit valg-databas käytössä <http://www.brugerinformation.dk/citizen/index.faces/> tieto laitoksista ja kunnista helposti saatavilla/Välfärdsministeriet ylläpitää
- rajoittamaton tuottajan vaihto-oikeus
- maksusäädökset samat sekä yksityisellä että julkisella puolella

Hallitus haluaa kehittää ja laajentaa asiakkaan valintamahdollisuuksia vanhushuollossa:

- uusina toimenpiteinä 2008:
 - kunnille mahdollisuus tarjota vanhukselle, jolla oikeus apuun, ns. ”Servicebevis”, joka antaa mahdollisuuden vanhukselle työllistää yksityinen avustaja hoitotehtävien suorittamiseen
 - lisää uusia tuottajia vanhusten ruokapalvelualueelle
 - tietoa valinnanmahdollisuuksista selkeytettävä ja yksinkertaistettava > kaikilla vanhuksilla täytyy olla tiedot käytettävissä (aloite tiedonsaannin parantamiseksi)

3.3 Valvonnan tehostaminen

11.7.2007 astui voimaan uusi määräys vanhusten hoitokotien ja asuntoloiden valvonnasta:

- uudet vaatimukset valvonnan sisällölle
- valvontaraportoinnin vaatimus
- valvonnan seuranta
- kunnanhallituksen jäsenet voivat osallistua valvontakäynteihin
- kuntaviranomaisen tehtävä vuodessa minimissään 2 tarkastuskäyntiä jokaiseen laitokseen; yksi ennalta ilmoitettu ja toinen ennalta ilmoittamaton vierailu laitokseen

Hoitokotien erityisvalvonta

http://www.social.dk/ministeriets_omraader/aeldre/index.aspx?id=7badd742-7751-4fab-8c31-67a3c4a8c92f

Miten kunnat voivat kehittää vanhusten hoitokotien ja vanhusten asuntoloiden valvontaa

<http://www.social.dk/netpublikationer/2008/24012008/pdf/publikation.pdf>

3.4 Ennaltaehkäisevä työ

- ennaltaehkäisevät kotikäynnit
- aktivointiin tähtäävät toimenpiteet, yhteistyössä 3.sektorin kanssa
- vanhusten urheilun ja kulttuurin tukeminen

3.5 Dementia

DAISY-projekti:

- tutkii dementiaan sairastuville tarkoitettua intensiivisen tukiohjelman vaikutuksia
- uusi tukimuotoja, varhaista dementian tunnistamiseen liittyvää diagnostiikkaa
Dansk Alzheimer Intervention study <http://daisy.servicestyrelsen.dk/wm140390>

<http://www.servicestyrelsen.dk/wm139729> erilaisia työskentelymalleja dementiaa sairastavien

- **Dementiaverkosto**, resurssihenkilöverkosto <http://www.servicestyrelsen.dk/wm139738>
- **Oda-projekti**: yhteistoiminnan valmiuksien kehittäminen kunnan, yksityisten palvelujen tuottajien ja kolmannen sektorin välillä sekä tästä lähtökohdasta kehittää palveluja integroidummin asiakkaan näkökulmasta > kotisivuilta löytyy useita konkreettisia työkaluja, joiden avulla yhteistyötä voidaan kehittää <http://oda.servicestyrelsen.dk/wm140650>
- **Pohjoismainen yhteistyöhanke dementiatyössä** > tavoitteena koota ja levittää tietoa, vaihtaa kokemuksia ja oppia muiden työstä Pohjoismaissa > kotisivut www.nordiskdemens.org
- Servicestyrelsen järjestää teemailtoja dementiasta eri kohderyhmille

3.6 Sekä asiakkaat ja yhteistyökumppanit tulevat etnisesti moninaisemmiksi – mitä haasteita asettaa vanhustyölle tulevaisuudessa

Tausta:

- vähemmistötaustaisten vanhusten määrä tulee lisääntymään Tanskassa vuoden 2001 8 500 vuoteen 2020 mennessä 35 000
- suurella osa ryhmästä huono tai puutteellinen kielitaito
- puutteellinen tieto yhetiskunnasta ja sen tarjoamista mahdollisuuksista ja palveluista
- syrjäytymisriski
- maahanmuuttajataustaisten vanhusten tarpeet huomioitava kunnassa hyvissä ajoin
- hallituksen toimesta kunnissa käynnistetty kartoittava työ ja dialogi kohderyhmän kanssa
- perustettu: tilastopankki yli 50v. etnisistä minioriteetti ryhmistä, kuvaus palvelutarjonnasta kohdennettuna ryhmälle, materiaalia etnisten vanhusten kanssa tehtävän työn haasteista ja mahdollisuuksista kunnille sekä yhteistyömahdollisuuksista alueella
- kuntaesimerkit <http://www.godsocialpraksis.dk/ShowExample.aspx?ExampleID=112>

3.7 Kansallinen tietotekniikka-strategia terveystoimessa 2008-2012

- parempi asioiden käsittely ja tehokkaampi palvelu
- käsittää koko terveystoimen – sekä yksityiset että julkiset sairaalat ja lääkärit, kotisairaanhoidon jne
- strategia www.sdsd.dk

ja Kansallinen tietotekniikkastrategia sosiaalialalla

- tehokas ja yhtenäinen julkinen sektori
- korkea palvelutaso, jossa asiakas toiminta ovat keskiössä

Strategi for digitalisering af det sociale område

<http://www.social.dk/netpublikationer/2006/p8str2905/pdf/publikation.pdf>

Care-Mobil-projekti:

- kuudessa projektikunnassa suurmenestyksen saanut projekti, kokeilu taskutietokoneen käyttöönotosta vanhustenhuollossa
- lisää laatua ja tehokkuutta asiakkaan että työntekijän näkökulmasta
- yhteys keskeisiin asiakastietoihin
- helpottaa työn sisältöjen hallintaan ja lisää turvallisuutta www.caremobil.dk

Käyttöaikaprosentti:

- aika jonka kunnallinen tuottaja käyttää vanhuksen persoonalliseen ja käytännön apuun
- ministeriön ja KL yhdessä kehittämä väline
- helpottaa ajankäytön seurantaan, mahdollistaa kuntien vertailun
- välinen löytyy www.brukertidsprocent.dk
- lisätietoa <http://www.servicestyrelsen.dk/wm139723>

Norja

1) Dementiasuunnitelma 2015 ”Den gode dagen”

Tavoite:

- parantaa toimenpiteiden laatua ja vahvistaa osaamista sekä kapasiteettia sekä asiakkaiden että omaisten osalta
- turvallisempi ja merkityksellisempi arki sairaudesta ja toimintarajotteisuudesta huolimatta
- erityisenä kehittämisalueena: päiväaktiviteetit, sovitut asumispalvelut ja osaamisen lisääminen
- aktiivinen hoito > 3v , toteutus Kansallinen osaamiskeskus Äldring och helse/ <http://www.aldringoghelse.no/demensindex.html>
- Asumiskartoitus kunnissa dementiaa sairastavien asuntotarjonnasta ja –palveluista toteutetaan v. 2008 aikana <http://www.shdir.no/pleieomsorg/demensplan>

2) Kansallinen sosiaali- ja terveyspalvelujen laadun parantamisen strategia 2005-2015 ”...og bedre skal det bli!” <http://www.oqbedreskalidetbli.no/>

Tavoiteena korkealaatuiset palvelut, jotka

- vaikuttavia
- turvallisia ja luotettavia
- osallistavat käyttäjät ja tarjoavat vaikutusmahdollisuuden
- integroitua, aukottomia palveluja
- resurssit hyödynnetään tarkoituksenmukaisesti
- saatavilla olevia ja oikeudenmukaisesti jaettuja

3) Hoitolupaus - palvelujen ja laadun parantaminen kunnissa

- mm. valtakunnallinen puhelintuki vanhuksille, jotka joutuneet väkivallan kohteeksi
- eettisen osaamisen vahvistaminen vanhuspalveluissa

4) Asumistukimuotojen kehittäminen valtion tukirahoituksella

- v. 2015 mennessä peustetaan 12000 uutta paikkaa tukiasuntoihin ja hoitokoteihin

